

ten yder 20 Øre pr. Arbejdstime, hvad der sikkert maa betragtes som en meget lav Betaling for et Arbejde, der skal udføres under meget ublide Vejrforhold. Da nu Arbejdslønnen maaske de fleste Steder maa siges at være 30 Øre Timen, forekommer det mig at være et urimeligt Kniberi fra Statens Side, at ville byde Folk 20 Øre i Timen. Det er ikke alene set fra Arbejdernes Standpunkt, at dette maa fordømmes, men ogsaa, naar det ses fra Banernes. Det er jo dog af den største Interesse for Statsbanerne, at de blive gjort farbare saa hurtig som muligt, thi hver Dag Banerne staa stille, betyder et meget stort Indtægtstab for Statsbanerne. Men dernæst er det ogsaa af Interesse for hele Befolkningen, at Banerne ere farbare. Det er umuligt at beregne de Tab, som derigennem paaføres Befolkningen, naar Banerne standses, og jeg synes derfor, at vi ikke kunne andet end herfra udtale vor stærkeste Misbilligelse af, at Ministeriet er optraadt paa en saa kneben Maade, som Tilfældet er. Følgen deraf har ogsaa været, at der paa flere Steder har været Strejker angaaende Snekastning. Saa vidt mig bekendt har der været Strejke i Esbjerg, Bramminge og flere andre Steder i Jylland og ligeledes paa Fyn. Det viste sig, at Arbejderne dog til syvende og sidst formaaede at tiltvinge sig en højere Løn, saaledes at Banerne til sidst bleve nødte til at give efter for Arbejdernes Fordringer og betale dem 30 Øre pr. Time. Men jeg synes, det var langt smukkere, om Staten i Stedet for at indlade sig paa en saadan Lønkamp og derigennem tvinges dertil, straks havde tilbuddet den Løn, som private Arbejdsgivere pleje at yde deres Arbejds mænd. For øvrigt have disse Lønkampe, som have været førte om dette Punkt, været ret lærerige for Arbejderne, idet vi se, at naar blot Arbejderne ere enige, ere de meget vel i Stand til at gennemføre deres Fordringer, saa behøve de slet ikke at komme til Rigsdagen og bede den om noget. Det har man Bevis for, naar man ser hen til de Steder, hvor saadanne Lønkampe have været førte, og hvor det viser sig, at Stahar trukket det korteste Straa og har maattet bøje sig for de rimelige og be-

skedne Fordringer, der vare stillede af Arbejderne. Det forekommer mig derfor, at der er al Grund til her fra Folketinget at udtale, at Ministeren bemyndiges til at betale den Løn, som private Arbejdsgivere yde deres Arbejds mænd for et lignende Arbejde.

Jeg har dernæst stillet en Ændring vedrørende Statsbanernes Maskinværksteder i Kjøbenhavn, Nyborg og Aarhus. Det er dog særlig Forholdene her i Kjøbenhavn, jeg sigter til, dem kender jeg bedst, og om dem skal jeg da sige, at de ere i alle Maader meget uheldige og daarlige. For det første ere de Lokaler, hvori dette Arbejde foregaar, af højst tarvelig og daarlig Beskaffenhed. Det er usunde Lokaler, og Pladsen er altfor indskrænket, saaledes at den ene Arbejder staa op ad den anden, ikke kan komme til at røre sig og derfor ikke kan udføre saa meget Arbejde, som han ellers under andre Forhold vilde kunne udføre. Dernæst ere disse Arbejdslokaler af en meget snavset Beskaffenhed. Var det ikke netop Staten, men private, som havde saa daarlige Lokaler som de ude paa Statens Maskinværksteder, vilde vistnok ogsaa Fabriktilsynet skride ind og sørge for, at Forholdene bleve forbedrede. Der gøres aldrig rent derude, Lokalerne ere opfyldte af Madpapir og alt andet Affald. Man gør sig aldrig den Ulejlighed at gøre rent eller lufte ud. Der er heller intet Lokale, hvor Arbejderne kunne indtage deres Maaltider. Lokalerne ere fyldte af Støv og forskellige Dunster. Det kan hænde, at et Lokomotiv bliver kørt ind for at tjæres; der bliver saa fyret op, og saa staa disse Tjæredunster gennem hele Lokalet. Det maa Arbejderne finde sig i, men var det en privat Arbejdsgiver, som vilde byde sine Arbejdere sligt, vilde Fabriktilsynet skride ind og sørge for, at der blev truffet Foranstaltninger, saaledes at Forholdene bleve sundere og bedre end hos Staten.

Ser man dernæst hen til Lønningerne, ere de som overalt, hvor Staten lønner Arbejderne, rene Sultelønninger; de staa under, hvad private Arbejdsgivere betale for lignende Arbejder. Timelønnen paa Statens Værksteder er fra 28 Øre op til nogle og 30 Øre. Men de fleste Arbejdere, navnlig Smedene, staa paa en Timeløn af